

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра сільськогосподарських машин та системотехніки
ім. акад. П.М. Василенка

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан механіко-технологічного факультету
Вячеслав БРАТІШКО

« 13 » 05 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри сільськогосподарських машин
та системотехніки ім. акад. П.М. Василенка
Протокол № 10 від «17» квітня 2024 р.

Завідувач кафедри
(Юрій ГУМЕНЮК)

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Агроінженерія»
Сівак Ігор Миколайович

Гарант ОП

РОБОЧА ПРОГРАМА КОМПОНЕНТИ

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА (ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА)

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 208 «Агроінженерія»

Освітня програма: «Агроінженерія»

Факультет: механіко-технологічний

Розробник: завідувач кафедри, к.т.н., доцент Юрій ГУМЕНЮК
(посідає звання)

Київ – 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Кафедра сільськогосподарських машин та системотехніки
ім. акад. П.М. Василенка**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан механіко-технологічного факультету

_____ Вячеслав БРАТІШКО

«_____» _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри сільськогосподарських машин
та системотехніки ім. акад. П.М. Василенка

Протокол № 10 від «17» квітня 2024 р.

Завідувач кафедри

_____ (Юрій ГУМЕНЮК)

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Агроінженерія»

Сівак Ігор Миколайович

_____ Гарант ОП

РОБОЧА ПРОГРАМА КОМПОНЕНТИ

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА (ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА)

Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність: 208 «Агроінженерія»

Освітня програма: «Агроінженерія»

Факультет: механіко-технологічний

Розробник: завідувач кафедри, к.т.н., доцент Юрій ГУМЕНЮК

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Практична підготовка (виробнича практика)»

Освітня компонента «Практична підготовка (виробнича практика)» є однією з обов'язкових компонент, визначає унікальність освітньо-професійної програми та забезпечує формування комплексу необхідних знань та вмінь при підготовці магістрів за освітньо-професійною програмою «Агроінженерія» Національного університету біоресурсів і природокористування України

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	208 «Агроінженерія»	
Освітня програма	Агроінженерія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	3	
Семестр	6	
Лекційні заняття		
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота		
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання		

Дослідження робочих процесів сільськогосподарської техніки, на основі структурного аналізу її надійності та обґрунтування раціональних технологічних процесів, параметрів і режимів роботи

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – закріпити в умовах виробництва теоретичні знання та підвищити рівень практичних професійних умінь майбутніх фахівців шляхом засвоєння основ теоретичних знань і практичних навиків з питань дослідження робочих процесів сільськогосподарської техніки, на основі структурного аналізу її надійності та обґрунтування раціональних технологічних процесів, параметрів і режимів роботи.

Крім того, компонента формує здатність до отримання і аналізу інформації щодо тенденцій розвитку аграрних наук, технологій і техніки в агропромисловому виробництві та здатність використовувати на виробництві сучасні принципи, стандарти та методи управління якістю, забезпечувати конкурентоспроможність технологій і машин у виробництві сільськогосподарських культур, здатність використовувати управлінські аспекти у межах проблеми діяльності сільськогосподарського виробництва із використанням наукових основ (використання) випробування (сільськогосподарської техніки) агротехніки.

Завдання – сформувати здатність моделювати, проектувати і експлуатувати технічні системи аграрного виробництва із використанням наукових основ дослідження та випробування сільськогосподарської техніки, а також зформувати практичні професійні методи використання управлінських рішень у межах проблеми діяльності аграрного виробництва.

Крім того до завдань відносяться:

- удосконалення технологічних і кінематичних систем, агрегатів, вузлів і робочих органів;
- розробка методики оптимізації технологічних процесів сучасних технологій виробництва аграрної продукції;
- розробка методики обґрунтування виробничої діяльності підприємства;
- узгодження взаємозв'язку між технологічними процесами на підприємстві відповідного напрямку господарювання, їх параметрами та показниками ефективності роботи;
- ознайомлення студентів з новітніми технологічними процесами для забезпечення високого рівня працездатності і використання сільськогосподарської техніки;
- ознайомлення студентів зі структурою управління аграрних підприємств.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- 1) засоби і методи аналізу технологій та технологічних процесів аграрного виробництва;
- 2) основні нормативні документи, що регламентують етапи проектування технологічних процесів та роботи сільськогосподарської техніки;
- 3) методи вибору технічних засобів і обладнання для забезпечення

комплексної механізації та автоматизації сучасних інтенсивних і енергозберігаючих технологій в аграрному виробництві;

4) методи забезпечення працездатності машин та обладнання сільськогосподарського виробництва;

вміти:

1) самостійно розробляти механізовані технологічні процеси для конкретних підприємств;

2) проводити нормування технологічних операцій у сучасних технологіях;

3) оптимізувати на підприємстві використання сільськогосподарської техніки і обладнання для забезпечення оптимальних економічних показників;

4) забезпечувати організаційну та технологічну підготовку підприємства.

За результатами освоєння освітньої компоненти здобувач освіти повинен мати наступні компетентності:

Загальні компетентності

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 1. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання будови і технічних характеристик сільськогосподарської техніки для моделювання технологічних процесів аграрного виробництва.

СК 3. Здатність використовувати основи механіки твердого тіла і рідини; матеріалознавства і міцності матеріалів для опанування будови, та теорії сільськогосподарської техніки.

СК 5. Здатність використовувати теоретичні основи та базові методи термодинаміки і гідравліки для визначення і вирішення інженерних завдань.

СК 6. Здатність вибирати і використовувати механізовані технології, в тому числі в системі точного землеробства; проектувати та управляти технологічними процесами й системами виробництва, первинної обробки, зберігання, транспортування та забезпечення якості сільськогосподарської продукції відповідно до конкретних умов аграрного виробництва.

СК 7. Здатність комплектувати оптимальні сільськогосподарські агрегати, технологічні лінії та комплекси машин.

СК 8. Здатність до використання технічних засобів автоматики і систем автоматизації технологічних процесів в аграрному виробництві.

СК 9. Здатність виконувати монтаж, налагодження, діагностування та випробування сільськогосподарської техніки, технологічного обладнання, систем керування і забезпечувати якість цих робіт.

СК 10. Здатність організувати використання сільськогосподарської техніки відповідно до вимог екології, принципів оптимального природокористування й охорони довкілля.

СК 11. Здатність планувати і здійснювати технічне обслуговування та усувати відмови сільськогосподарської техніки та технологічного обладнання.

СК 12. Здатність аналізувати та систематизувати науковотехнічну інформацію для організації матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва.

СК 13. Здатність організовувати роботу та забезпечувати адміністративне управління виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового виробництва відповідно до реалізації правових вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; аналізувати показники техногенних та природних небезпек, а також планувати і виконувати відповідні захисні заходи.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 2. Застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.

ПРН 5. Приймати обґрунтовані управлінські рішення для забезпечення прибутковості підприємства.

ПРН 7. Розв'язувати складні інженерно-технічні задачі, пов'язані з функціонуванням сільськогосподарської техніки та технологічними процесами виробництва, зберігання, обробки та транспортування сільськогосподарської продукції.

ПРН 13. Описувати будову та пояснювати принцип дії сільськогосподарської техніки. Вибирати робочі органи машин відповідно до ґрунтово-кліматичних умов та особливостей сільськогосподарських матеріалів.

ПРН 16. Розуміти принцип дії машин та систем, теплові режими машин та обладнання аграрного виробництва. Визначати параметри режимів роботи гідравлічних систем та теплоенергетичних установок сільськогосподарського призначення.

ПРН 19. Застосовувати стратегії та системи відновлення працездатності тракторів, комбайнів, автомобілів, сільськогосподарських машин та обладнання. Складати плани-графіки виконання ремонтно-обслуговуючих робіт. Виконувати операції діагностування, технічного обслуговування та ремонту сільськогосподарської техніки.

ПРН 20. Оцінювати роботу машин і засобів механізації аграрного виробництва за критеріями екологічності та ефективності природокористування. Розробляти заходи зі зниження негативного впливу сільськогосподарської техніки на екосистему.

ПРН 22. Визначати чисельні значення показників оцінювання стану охорони праці в галузях сільського господарства. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

ПРН 24. Організовувати виробничий процес підрозділів з технічного забезпечення агропромислових виробництв.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;
- скороченого терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовний модуль 1.														
Тема 1. Інструктаж з техніки безпеки й протипожежної безпеки. Ознайомлення зі структурою підприємства. Знайомство з системою охорони праці на підприємстві.	0,5	15					15	-	-	-	-	-	-	
Тема 2. Вивчення посадових інструкцій, узагальнення питань щодо організації роботи та діяльності підприємства.	0,5	15	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	
Тема 3. Виконання індивідуальних завдань за дорученням керівника практики від підприємства.	19	135	-	-	-	-	135	-	-	-	-	-	-	
Тема 4. Ознайомлення з технічною документацією, інструктивними й організаційно-методичними матеріалами, літературою з питань, що стосуються змісту практики, вивчення матеріалу відповідно до індивідуальних завдань.	0,5	15					15	-	-	-	-	-	-	
Разом за модулем 1		135	0	0	0	0	135		-	-	-	-	-	
Змістовний модуль 2.														
Тема 5. Узагальнення матеріалів і оформлення звіту з практики	0,5	15					15	-	-	-	-	-	-	
Разом за змістовним модулем 2		15	0	0	0	0	15		-	-	-	-	-	
ВСЬОГО ГОДИН		210	0	0	0	0	210		-	-	-	-	-	

Місце та термін проходження практики

Практика проводиться в сільськогосподарських підприємствах різних організаційних форм власності. Загальна тривалість практики - 7 тижнів. Тривалість робочого тижня під час проходження виробничої практики становить 30 год.

Перед початком виробничої практики керівник знайомить студентів з правилами техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежними заходами, технологією та правилами виконання механізованих робіт, шляхами економії матеріалів та передовими методами праці, використання машинно-тракторного парку та машин і обладнання для тваринництва.

Підготовка студента до практики

До початку виробничої практики студент зобов'язаний:

- одержати інструктаж з програми проходження практики, охорони праці та організаційних питань;
- уточнити місце і строки проходження практики;
- одержати на кафедрі щоденник та програму практики;
- вивчити зміст програми і методичних вказівок до практики;
- підібрати відповідну літературу, необхідну для виконання програми виробничої практики.

План і порядок проходження практики

Проходження практики студентом в господарстві оформляється наказом. Цим документом визначають строки практики і призначається керівник від підприємства.

Порядок проходження практики

Після прибуття в господарство студент повинен одержати інструктаж у відповідності із своїми обов'язками по охороні праці з оформленням в журналі.

Керівництво студентами-практикантами здійснюють:

- науково-методичне – науково-педагогічний працівник університету;
- організаційно-технічне – керівник практики від господарства. Керівник практики від господарства повинен здійснювати щоденний контроль за роботою практиканта та систематично перевіряти ведення щоденника і складання звіту.

Студент-практикант зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, встановленого в даному господарстві, приймати участь у виробничих нарадах, знати і дотримуватись правил техніки безпеки, виконувати свої обов'язки у відповідності з посадою, бути дисциплінованим членом виробничого колективу і приймати активну участь в суспільному житті господарства.

Оформлення щоденника та звіту

Записи в щоденнику повинні відображати:

- виробничі завдання, яке виконувалось практикантом кожний день його

роботи;

- як виконувалось завдання, якими засобами, які зустрічались труднощі і як вони вирішувались. Якщо використовувались нові способи, коротко їх описати;

- в чому проявлена ініціатива практиканта при виконанні завдання;

- якою літературою користувався практикант при підготовці до виконання завдання, або при рішенні технічних задач в період практики.

Після закінчення практики щоденник підписується керівником практики;

Звіт оформлюється відповідно до встановлених вимог та захищається практикантом на кафедрі.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

При проходженні практики студент повинен у відповідності з задачами вивчити і одержати навички а таких питань.

Знайомство з господарством

Знайомство з господарством, бесіда з його керівником та головним інженером, інструктаж з техніки безпеки. Знайомство студентів з короткою характеристикою господарства, досвідом виробництва сільськогосподарської продукції, виробничими дільницями, енергоозброєністю та енергооснащеністю господарства, роботою передових працівників, перспективним планом розвитку господарства, а також вимогами, що направлені на дотримання особистої та трудової дисципліни. Інструктаж з техніки безпеки та розпорядок роботи підприємства, консультації по виконанню програми практики.

Виробнича експлуатація машинно-тракторного парку

Використання машин в механізованих технологічних процесах у рослинництві (за умови виконання операцій в господарстві):

Механізація основного обробітку ґрунту:

- основні операції та вимоги до них; комплекси машин; вибір напрямку, способів руху і організація роботи групи агрегатів; особливості технологічної наладки плугів;

- безплужний (ґрунтозахисний) і нульовий обробіток ґрунту.

Механізація внесення добрив у ґрунт:

- комплекси машин і особливості організації їх використання, основні показники роботи, оцінка якості виконання операцій.

Механізація передпосівного обробітку ґрунту, сівба та садіння сільськогосподарських культур:

- агротехнічні вимоги до передпосівного обробітку ґрунту і сівби (садіння) сільськогосподарських культур;

- склад і підготовка машинних агрегатів до передпосівного обробітку ґрунту;

- підготовка насіння, транспортування його в поле і запряження посівних(саджальних) агрегатів;

- склад і підготовка посівних (саджальних) агрегатів до роботи;

- організація роботи машинних агрегатів.

Догляд за посівами сільськогосподарських культур:

- основні операції та вимоги до них; особливості догляду за посівами зернових колосових, кукурудзи та соняшнику, цукрових буряків, картоплі та ін., комплекси машин; організація роботи агрегатів.

Збирання сільськогосподарських культур:

- агротехнічні вимоги до операцій збирання сільськогосподарських культур;

- склад і підготовка агрегатів до роботи;

- підготовка і розбивка поля;

- організація збиральних робіт;

- контроль якості робіт;

закладання врожаю на зберігання.

Робота в автогаражі і на посту заправки машин нафтопродуктами. Ознайомитись із структурою управління, будовою і роботою автогаража, порядок випуску автомобілів на рейс, із проведенням контролю й обліку повернення з рейсу. Вивчення пунктів технічного обслуговування, порядком забезпечення їх обладнанням, технічною оснасткою, графіками технічного обслуговування та ремонту. Діагностування автомобілів разом із механіком або досвідченим робітником. Проведення щозмінного та планового технічного обслуговування автомобілів.

Робота слюсарем із ремонту автомобілів: під наглядом досвідчених робітників.

Ознайомитись з планом розміщення об'єктів на пункті заправки машин ПММ, обліковою і звітною документацією, зі способам утилізації та правилами збереження відпрацьованих мастил. Виконання робіт по заправці машин паливом, мастилом, технічними рідинами. Аналіз неполадок, виявлених у процесі роботи і пропозиції щодо їх усунення. Стан охорони праці та протипожежної безпеки.

Робота по технічному обслуговуванню машин та технологічної наладки сільськогосподарських машин та агрегатів

Ознайомлення з організацією (компоновкою) робочих місць і забезпечення їх обладнанням, технологічною оснасткою, інструментом і технічною документацією. Вивчення виробничого процесу майстерні підприємства. Діагностування машин і дефектовка деталей (разом з майстром або досвідченим працівником). Проведення технічного обслуговування сільськогосподарських машин. Робота слюсарем по ремонту с-г техніки під наглядом досвідчених працівників (роботу слід починати з обслуговування простих с-г машин і знарядь, а потім перейти на виконання більш складних робіт). Із закінченням роботи в майстерні студент повинен самостійно виконувати розбирально-мийні складально-регулювальні роботи. Аналіз неполадок, виявлених у процесі роботи і пропозиції щодо їх усунення. Стан охорони праці та протипожежної безпеки. Ознайомлення з обладнанням, будовою і розташуванням майданчиків для комплектування і наладки МТП. Комплектування агрегатів. Аналіз неполадок, виявлених у процесі роботи і пропозиції щодо їх усунення.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

I. Порядок заповнення щоденника

Ведення щоденника студентом під час проходження виробничої практики цілком обов'язкове і проводиться щодня. Щоденник заповнюється акуратно. Після заповнення щоденник разом із звітом здається керівнику практики по кафедрі.

II. Що потрібно зробити до від'їзду на практику

Вияснити характер і час проходження практики.

Взнати назву, точну адресу виробництва, на якому намічена практика.

Отримати на кафедрі консультацію з усіх питань організації проведення практики.

III. Що повинен виконати студент після прибуття на місце практики

Отримати відповідний документ практиканта підприємства (посвідчення, перепустка і ін.).

На наступний день після прибуття на виробництво приступити до роботи і продовжувати її до останнього дня перебування на практиці.

З'явитись до місцевого керівника практикою, ознайомити його з робочою програмою практики і щоденником, уточнити план і завдання у відповідності з умовами роботи на даному підприємстві і домовитись про порядок, час і місце отримання консультації.

Встановити з керівником практики від виробництва конкретні робочі місця, календарний план роботи і основні обов'язки, які повинні виконуватися практикантом, послідовність переходу з одного робочого місця на інше, порядок підведення підсумків по кожному робочому місцю, користування місцевими матеріалами, кресленнями, технічною літературою, приладами, порядок отримання спецодягу та ін.

Отримавши від свого керівника вказівки по практиці, студент негайно відправляється до місця практики. Несвоєчасне прибуття студента до призначеного терміну початку практики розглядається як прогул. Студент, який порушив встановлений термін практики, до заліку не допускається.

IV. Обов'язки студента під час проходження практики.

Суворо дотримуватись існуючих правил внутрішнього розпорядку на виробництві.

При користуванні матеріалами неухильно керуватись встановленим на виробництві порядком збирання і їх зберігання.

На всіх місцях роботи вести щоденний запис (щоденник) про виконану роботу і давати на підпис керівнику практикою від виробництва не пізніше наступного дня.

Окрім щоденника студенту рекомендується мати робочий зошит, в який слід заносити всі дані, отримані в процесі проходження практики (дані особистих спостережень, досвід роботи передовиків, окремі зарисовки, схеми, креслення і т.п.).

На основі записів у робочому зошиті і щоденнику студент зобов'язаний скласти звіт по практиці.

Всебічно вивчати досвід і досягнення працівників підприємства.

Надавати допомогу виробництву. Вона може бути у вигляді:

- а) розробки раціоналізаторських пропозицій по поліпшенню виробничих процесів, удосконаленню конструкцій машин, приладів та пристроїв, обладнання, впровадженню у виробництво новітніх досягнень науки і техніки;
- б) реалізації спеціальних виробничих завдань;
- в) у вивченні і пропагуванні методів роботи новаторів виробництва, в допомозі винахідникам і раціоналізаторам в оформленні заявок на винаходи;
- г) у допомозі підприємству по технічному навчанні працівників.

Керівник практикою від підприємства зобов'язаний ознайомити студентів з технікою безпеки до початку їх роботи на обладнанні і зробити відповідний запис в журналі.

Студент зобов'язаний охайно зберігати щоденник, який є основним документом з виробничої практики. При втраті щоденника практика не зараховується.

Студент повинен намагатись проходити виробничу практику в першу чергу на штатному робочому місці. Це дозволить йому краще освоїти виробництво (технологію, обладнання та ін.), надати реальну допомогу підприємству.

Окрім виконання своєї робочої програми і індивідуальних завдань студент повинен бути активним учасником в суспільному житті виробництва, проводячи роботу по підняттю загального технічного рівня працівників, беручи участь в роботі виробничих нарад.

Студент повинен проявити ініціативу в зборі навчальних експонатів для університету.

V. Порядок складання звіту

Після закінчення практики студент зобов'язаний скласти і здати на кафедрі звіт про виконання ним програми.

Звіт про виробничу практику складається студентом, як правило, в період його перебування на підприємстві, розглядається керівниками виробничої практики, виділеними від університету і підприємства, та супроводжується зі сторони вказаних керівників детальним відгуком про роботу студента на практиці.

Звіт про практику приймається комісією викладачів профільної кафедри. Отримання негативної оцінки або неподання звіту про виробничу практику тягне за собою ті ж наслідки (по відношенню до перевodu на наступний курс, права на отримання стипендії і т.п.), що і негативна оцінка по одній з теоретичних дисциплін навчального плану.

Ліквідація незадовільної оцінки або академічної заборгованості по виробничій практиці проводиться, як правило, шляхом її повторного проходження.

Звіт повинен дати повний, технічно грамотний, ілюстрований зарисовками, схемами і фотографіями, опис матеріалів, конструкцій, механізмів і процесів роботи.

Звіт повинен складатися кожним студентом окремо, не допускається складання його двома, трьома або більше студентами разом.

При роботі двох, трьох і більше студентів на одному робочому місці одночасно вони повинні розділити свої роботи і представити самостійні окремі звіти.

Звіти, виконані тільки за літературними джерелами, в формі переказу або прямого списування звітів товаришів по практиці, оцінюються негативно і не зараховується.

Матеріали до звіту у вигляді окремих заміток і зарисовок в робочому зошиті підбираються систематично в процесі виконання програми або робочих завдань, які дає керівник практики.

VI. Обов'язки студента після закінчення практики

В кінці практики представити звіт і щоденник керівнику практики від виробництва і отримати від нього відгук по звіту і завірений щоденник.

Всі отримані на місці практики прилади, креслення, літературу, спецодяг тощо здати відповідним особам.

Від'їжджаючи з місця практики, необхідно поставити до відома місцевого керівника практики і отримати необхідні по щоденнику відгуки і відмітки. Повідомити в деканат про відбуття з практики в тому випадку, якщо студент йде у відпустку, не повертаючись до університету.

Після повернення з практики в триденний термін здати на кафедру – звіт про практику та щоденник.

Неподання звіту у вказаний термін тягне за собою ті ж наслідки, що і неявка на екзамен під час екзаменаційної сесії.

Не приймаються неохайно складені звіти і щоденники.

У встановлений кафедрою термін студент повинен захистити перед комісією звіт по практиці.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ

Звіт може бути написаний від руки або роздрукований на ПК. Необхідно встановити наступні параметри форматування документу: шрифт Times New Roman, кегль 14, стиль - звичайний (normal); поля: зліва – 2,5 см; зверху і знизу, справа – 1,5 см; міжрядковий інтервал – півтора.

Назви розділів та підрозділів для зручності читання потрібно виділяти напівжирним шрифтом, а визначення понять у тексті та термінів – курсивом. Такі розділи, як ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВОК, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ

ДЖЕРЕЛ не нумеруються. Кожний розділ повинен починатися з нової сторінки.

Посилання в тексті на літературні та інші інформаційні джерела за темою обов'язковими, список цих джерел надається окремою сторінкою в кінці звіту.

Звіт повинен мати обсяг не менше 20 сторінок і включати наступні відомості: титульний аркуш.

ВСТУП

Викласти основні тенденції по розвитку агропромислового комплексу, сільськогосподарських машин і базового господарства.

1. КОРОТКА ХАРАКТЕРИСТИКА ГОСПОДАРСТВА

Виробнича спеціалізація. Розташування по відношенню до основних пунктів постачання та реалізації продукції. Характеристика дорожньої сітки, зв'язок (схема). Природньо-кліматична характеристика (грунти, клімат, водні ресурси, рель'єф). Населені пункти. Трудові ресурси. Механізаторські кадри: кількість, розподіл за загальним стажем роботи та класністю. Коротка характеристика рослинництва та інших галузей.

2. МАШИННО-ТРАКТОРНИЙ ПАРК ГОСПОДАРСТВА

Технічна оснащеність. Чисельність тракторів, автомобілів, комбайнів і сільськогосподарських машин (табл. 2.1, 2.2)

Таблиця 2.1.

Перелік тракторів господарства

Марка	Рік придбання	Вид остан. ремонту

Подібні таблиці складають по автомобілях і комбайнах.

Таблиця 2.2.

Парк сільськогосподарських машин господарства

Назва машин	Марка машин	Рік придбання	Кількість, шт
Плуги			
Луцильники			
і т.д.			

Необхідно зробити висновки по кожній таблиці.

Схема машинного двору господарства. Структура машинного двору (табл. 2.3).

Таблиця 2.3.

Структура машинного двору господарства

Назва будівель, споруд	Площа, кв.м.
Ремонтна майстерня	
Майданчик для зберігання с.г.техніки	
Склад запасних частин	
іт.д.	

Скласти список обладнання і технологічного пристосування кожного сектору ремонтно-обслуговуючої бази (табл. 2.4).

Таблиця 2.4.

Наявність обладнання для діагностування, технічного обслуговування та зберігання машин

Назва	Марка	Рік випуску	К-сть
Компресор			

Навести план нафтосховища, поста заправки і технологічне обладнання нафтогосподарства (подібно табл. 2.4).

3. ПЛАНУВАННЯ МЕХАНІЗОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ, ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ МАШИН.

Описати планування механізованих технологій (участь у розробці технологічних карт), аналіз роботи сільськогосподарських машин, їх технічного обслуговування в господарстві, планування витрат і обліку паливно-мастильних матеріалів.

Організація зберігання машин. Технологія підготовки машин до зберігання.

Обслуговування машин в період зберігання.

4. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Тема індивідуального завдання вибирається студентом самостійно і узгоджується з керівниками практики від ВУЗу і від підприємства.

Зміст індивідуального завдання повинен ураховувати конкретні умови та можливості підприємств, відповідати потребам виробництва і одночасно відповідати цілям, завданням навчального процесу.

Індивідуальні завдання ставлять на мету закріплення, розширення і поглиблення студентами теоретичних знань, одержаних у навчальному закладі, та оволодіння ними практичних навичок з організації підготовки сільськогосподарської техніки до виконання технологічних операцій, та проведення оцінки якості технологічних процесів роботи машин.

Зміст індивідуального завдання може бути наступним:

1. Короткий опис призначення і будова с.-г. машини.
2. Агротехнічні вимоги до технологічної операції.
3. Навести операції підготовки машини до роботи, під час роботи, після закінчення. У разі можливості отримати практичні навички виконання.
4. Навести операції технологічного налагодження машини до роботи в умовах господарства. У разі можливості отримати практичні навички виконання.
5. Навести показники оцінки якості роботи машини і їх визначення. У разі можливості отримати практичні навички виконання.

5. ІНІЦІАТИВА СТУДЕНТА-ПРАКТИКАНТА

В звіті необхідно подати, які пропозиції були зроблені студентом для вдосконалення конструкцій машин, покращення ефективності використання машинно-тракторного парку, контролю якості виконання механізованих робіт і які з них були реалізовані.

ВИСНОВКИ

В звіті необхідно зробити висновки, які відображають основні види діяльності підприємства, свою оцінку господарської діяльності та пропозиції щодо покращення удосконалення конструкцій і використання і технічного обслуговування сільськогосподарських машин та обладнання.

6 ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ ПРАКТИКИ

Важливим моментом для студентів під час навчання та проходження виробничої практики з сільськогосподарських машин є створення безпечних умов праці, побуту та відпочинку.

Згідно Закону України «Про охорону праці», так і «Типового положення про навчання, інструктаж і перевірку знань працівників з питань охорони праці» (ДНАОП 0.00-4.12-99), розробленого відповідно до закону «Про охорону праці» навчання та інструктаж працівників з питань охорони праці, є складовою частиною системи управління охороною праці і проводиться:

- з учнями, вихованцями та студентами навчальних закладів;
- з працівниками в процесі їх трудової діяльності.

В обов'язковому порядку згідно ДНАОП 0.00-4.12-99 п.5.1.1 проводиться вступний інструктаж з студентами, які прибули на підприємство (в господарства) для проходження практики.

Вступний інструктаж проводить спеціаліст з охорони праці, або людина, на яку покладені обов'язки. Інструктаж реєструється в «Журналі реєстрації вступного інструктажу з питань охорони праці».

Також виконується первинний інструктаж на робочому місці до початку роботи (ДНАОП 0.00-4.12-99 п.5.2.1) з студентом, який прибув на практику; перед виконанням ним нових видів робіт; перед вивченням кожної нової теми під час проведення трудового і професійного навчання в учбових лабораторіях, класах, майстернях та на дільницях.

Первинний інструктаж виконує безпосередньо керівник відповідного виробничого підрозділу і реєструє в «Журналі реєстрації інструктажів з питань охорони праці».

По прибутті на практику в господарстві студента ознайомлюють з:

- внутрішнім трудовим розпорядком;
- відповідальністю за порушення цих правил;
- загальними правилами поведінки на території господарства, у виробничих та допоміжних приміщеннях;
- основними небезпечними та шкідливими виробничими факторами, характерними для даного підрозділу;
- безпечними прийомами та методами роботи;

- основними вимогами виробничої санітарії та особистої гігієни;
- способами та засобами запобігання пожежам, вибухам, аваріям;
- першою допомогою потерпілим;
- діями працюючих при виникненні нещасного випадку на ділянці чи в цеху.

Особливу увагу слід звернути на тактовне поводження серед працівників та в побуті (з місцевим населенням).

При переїздах під час проходження практики, користуватись тільки обладнаним транспортним засобом для перевезення людей.

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

Навчальним планом дисципліни не передбачені.

4. Теми самостійної роботи

Самостійна робота навчальним планом дисципліни не передбачена.

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;

6. Методи навчання:

Навчальний процес підготовки студентів із компоненти «Практична підготовка (виробнича практика)» передбачає застосування науково-педагогічними працівниками кафедри, широкого спектру методів навчання. При цьому перевага надається таким групам методів це:

- надання щотижневих консультацій для студентів;
- проведення заліку у вигляді усного захисту звіту.

Реалізувати мету компоненти передбачає застосування науково-педагогічними працівниками кафедри, широкого спектру можливостей, який спрямований на вивчення студентами методів інженерних розрахунків можливо застосовуючи методи передачі й сприймання навчальної інформації:

1. Словесні (розповідь, бесіда, лекція);
  2. Наочні (ілюстрація, демонстрація);
- Логічні методи передачі і сприймання інформації:
1. Індуктивні;
  2. Дедуктивні;
  3. Аналітичні, синтетичні, аналітико-синтетичні.

Методи стимулювання самостійного мислення:

1. Репродуктивні;
2. Проблемно-пошукові;
3. Особистісно-розвивальні.

Методи самостійної роботи:

1. Робота з навчально-науковою книгою, самостійна письмова робота, лабораторна робота;
2. Робота під керівництвом викладача, включаючи й роботу з лабораторним обладнанням;

3. Самостійна робота студентів (в інтернеті, з книгою, письмова, лабораторна, виконання індивідуальних завдань).

7. Методи оцінювання.

Форми проведення заключної атестації засвоєння програмного матеріалу компоненти розробляється керівником практики і затверджується протокольним рішенням кафедрою у вигляді:

- заліку (захисту звіту з виробничої практики);
- письмової роботи (звіту з виробничої практики);

Контроль за ходом виконання програми практики ведеться керівником від підприємства шляхом щоденного нагляду за роботою студентів. Призначений від кафедри керівник практики веде періодично контроль роботи студентів шляхом співбесіди і огляду щоденника і проекту звіту.

Залік з практики приймається в університеті протягом 10 днів після початку семестру або закінчення практики. До заліку студент повинен пред'явити щоденник та звіт по практиці.

На заліку за виробничу практику виставляється диференційна оцінка, яка повинна враховувати зміст і якість оформлення звіту, глибину відповідей на запитання, включені в програму практики, показники роботи студента за весь період практики, тобто трудову дисципліну, участь у виробничій роботі, оцінку роботи студента керівництвом підрозділу, ініціативність студента, його раціоналізаторські пропозиції.

Студенти, які не виконали повністю програму практики або не отримали позитивної оцінки керівників, до захисту не допускаються.

Контроль за роботою студентів під час виробничої практики здійснює керівник практики від кафедри, завідувач кафедри, яка забезпечує її проведення, декан факультету або керівник практики від факультету. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної діяльності студентів протягом конкретного періоду.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} =$

R_{HP} + R_{AT}.

9. Навчально-методичне забезпечення

- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Пакет завдань для контролю знань

1. Які сучасні системи способи і машини використовують для обробітку ґрунту?
2. Назвати основні напрямки удосконалення ґрунтобробних машин
3. Які Тенденції удосконалення сівалок і посівних комплексів?
4. За якими показниками оцінюють якості для ефективності роботи обприскувачів?
5. Які основні технічні та організаційні причини втрат врожаю при збиранні врожаю зернових культур?
6. Шляхи покращення матеріально-технічної бази аграрних підприємств.
7. Назвати основні напрямки забезпечення ефективності технічного обслуговування сільськогосподарських машин та обладнання.
8. Стан і перспективи подальшого розвитку агроформування, його бази технічного сервісу.

10. Рекомендовані джерела інформації

– основні;

1. Сільськогосподарські машини. Основи теорії та розрахунку: підручник / Д.Г. Войтюк Д.Г., Л.В.Аніскевич, В. Барановський та ін.; За ред. Д.Г. Войтюка, 2-е вид. перероб. та доп. – К.: НУБІП України, 2018. – 736 с.
2. Сільськогосподарські та меліоративні машини: Підручник / Д. Г. Войтюк, В. О. Дубровін, Т. Д. Іщенко та ін.; За ред. Д. Г. Войтюк. – К.: Вища школа, 2004. – 544 с.
3. Войтюк Д.Г., Аніскевич Л.В., Волянський М.С., Мартишко В.М., Гуменюк Ю.О. Сільськогосподарські машини: навч. посіб. Київ: Агроосвіта, 2017. 180с.
4. Войтюк Д.Г., Деркач О.П., Гуменюк Ю.О., Машини для рослинництва АТ «Ельворті» – К.: Видавничий центр НУБіПУ, 2022.
5. Практикум з теорії та розрахунку сільськогосподарських машин / Д.Г. Войтюк, В.М. Мартишко, Ю.О. Гуменюк та ін. – К.: Видавничий центр НУБіПУ, 2022.

6. Практикум з технологічної наладки та усунення несправностей сільськогосподарських машин / Г. Р. Гаврилук, Г. І. Живолуп, П. С. Короткевич та ін.; За ред. Г. Р. Гаврилюка. – К.: Урожай, 1995. – 280 с.

7. Машини для обробітку ґрунту та сівби Міністерство агрополітики та продовольства України, Укр НДПВТ ім. Л. Погорілого. Дослідницьке, 2022. 220 с..

– допоміжні.

8. Войтюк В. Д. Управління агарними підприємствами технічного сервісу: навчальний посібник. Київ: НУБіП України. 2020. 326 с.

9. Роговський І. Л., Тітова Л. Л., Надточій О.В. Випробування сільськогосподарської техніки: навчальний посібник. Київ: НУБіП України. 2021. 396 с.

10. Воналойвич О. В. Працезохоронні засади у схемах, таблицях і графіках: посібник. Київ. Основа, 2019. 88 с.

11. Гуменюк Ю.О., Ямков О.В., Сівак І.М. Начіпний оборотний плуг LEMKEN JUWEL 7 /Методичні вказівки до вивчення і підготовки до роботи. – К.: Видавництво Компринт, 2023р

- Інформаційні ресурси

1. Навчально-інформаційний портал НУБіП України:
<http://elearn.nubip.edu.ua/>
2. Наукова бібліотека НУБіП України: <https://nubip.edu.ua/structure/library>
3. Електронні ресурси мережі Інтернет
4. <http://www.agroexpert.ua/>
5. <http://agronom.com.ua/>
6. <http://www.propozitsiya.com/>
7. <http://www.zerno-ua.com>
8. <http://www.profi.com/>
9. <http://www.agrotimes.net/3-the-ukrainian-farmer-magazine>
10. Сайти фірм-виробників сільськогосподарської техніки